

CAANS NEWSLETTER BULLETIN DE L'ACAEN

Dept. of French, Univ. of Windsor, ON
N9B 3P4; phone 519/253-3000 ext.2062;
fax 519/971-3648;
bkingst@uwindsor.ca

CANADIAN ASSOCIATION
FOR NETHERLANDIC STUDIES

ASSOCIATION CANADIENNE
POUR L'AVANCEMENT
DES ÉTUDES NÉERLANDAISES

August 2001

août 2001

Editorial

BY BASIL KINGSTONE

Mary Eggermont and Haijo Westra have written to suggest that we should have a new section in this Newsletter. It would be devoted to news about members, their activities in the field of Dutch studies, culture etc. Excellent idea. I hereby invite all members to send us information on what they are doing. If you speak to a chapter, of course, the chapter reports the fact, but that leaves a lot of other achievements worth reporting. If any of you have other ideas, I would always be delighted to hear them.

Another note: Jesse Vorst has historical statistics on the Dutch economy, some dating back to 1800, and would be happy to make them available to any interested researcher. He may be reached at University College, University of Manitoba, Winnipeg MB R3T 2M8, phone 204/474-9119, fax 204/261-0021, e-mail vorst2@ms.umanitoba.ca

Inside:

Officers	2
Annual Meeting of CAANS, Univ. Laval, May 27, minutes	3
The Stichting Vrouw en Muziek AANS	5
News from Chapters: Calgary, Montreal, Vancouver	6
Journals: Septentrion, Flanders, Holland Horizon	11
Membership Form	15
Bulletin d'adhésion	16

OFFICERS/MEMBRES DU BUREAU

President

Drs. Mary Eggermont-Molenaar
1416 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1
memolen@home.com

Vice-President

Dr. Michiel Horn
Glendon College
York University
Toronto, ON M4N 3M6

President Emerita

Ms. Joan Magee
866 Victor Drive
Windsor, ON N8S 2S7

Past President

Dr. Frans Schryer
University of Guelph
Guelph, ON N1G 2W1
fschryer@uoguelph.ca

Secretary-Treasurer

J. Herman van Wermeskerken
5291 - 4A Avenue
Delta, BC V4M 1H4
vwermesk@unixg.ubc.ca

Archivist

Dr. Gus Dierick
66 Alwington Ave.
Kingston, ON K7L 4R3
adierick1@home.com

Members at Large

Dr. John Michielsen
Dept. of Germanic Studies
Brock University
St. Catharines, ON L2S 3A1
jmichiel@spartan.ac.brocku.ca

Dr. Richard W. Unger
Dept. of History, UBC
Vancouver, BC, V6T 1W5
richard.unger@ubc.ca

Ms. Willemina Seywerd
265 Scarborough Crescent
Scarborough, ON M1M 2J7

Drs. Alice van der Klei
Dépt. de littérature comparée
Université de Montréal
Montréal, Qc H3C 3J7

Chapter Secretaries & Contacts

Windsor:
Ms. Hendrika Ruger
1510 - 8888 Riverside Drive E.
Windsor, ON N8S 1H2

Toronto:
Theodora E. Schryer
2623 Kingston Road
Scarborough, ON M1M 1M1

Waterloo:
Dr. A. Zweers
116 Keats Way Place
Waterloo, ON N2L 5H3

Ottawa:
Geeske de Laat
GdeLaat@rohcg.on.ca
Or delaat@cyberus.ca

Montreal:
Mr. J.F. Beckman
400 Beaconsfield Blvd.
Beaconsfield, PQ H9W 4B5
incode@total.net

Winnipeg:
Dr. Jesse Vorst
Dept. of Economics
University of Manitoba
Winnipeg, MB R3T 2M8
vorst2@Ms.UManitoba.ca

Vancouver:
Ms. Mariken van Nimwegen
2449 Dundas St.
Vancouver, BC V5K 1P5

The CAANS Newsletter appears three times a year (April, August, December). It is a publication of the Canadian Association for the Advancement of Netherlandic Studies and is free to all the Association's members.

Le Bulletin de l'ACAEN paraît trois fois par an (avril, août, décembre). C'est une publication de l'Association canadienne pour l'avancement des études néerlandaises, dont les membres le reçoivent gratuitement.

Items for the Newsletter should be sent to me, the editor, I can be reached by all the ways listed below. It simplifies my job if I can receive copy as an attachment to an e-mail, in WordPerfect or Word.

Pour publier dans le Bulletin, prière d'envoyer votre texte au rédacteur (moi), par un des moyens indiqués sur la page de couverture. Cela m'aide considérablement dans ma tâche si le texte est sous forme d'attachement à un courriel en WordPerfect ou Word. Merci!

Dr. Basil Kingstone
French Language and Literature
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4
519/253-3000 ext. 2062
fax: 519/971-3648
bkingst@uwindsor.ca

MINUTES OF THE ANNUAL MEETING OF CAANS held at 3 p.m. on May 27, 2001 at l'Université Laval in the Pavillon Casault, room 3305. This is, as Joan Magee reminded us, our thirtieth anniversary.

1. The minutes of the 2000 annual meeting were approved. The agenda was approved. It is noted that in future, copies of the previous minutes should be brought to the annual meeting and that the agenda should be published ahead of time in the Newsletter.

2. The outgoing president, Frans Schryer, gave his report. On behalf of the treasurer, Gerrit Gerrits, who could not attend, he reported that the finances were in sound shape, but that the balance was misleadingly large because publication of the Journal is behind schedule. The Taalunie has continued to support us, and we have agreed to centralize all requests for funds for visiting speakers through CAANS national; they subsidized this year Els van Temmerman and Helen Metzelaar.

Next year we will meet at the University of Toronto and Ryerson. By then we should deal with one unfinished project, namely the website, which should be up and running. It needs a webmaster and a home on a campus.

3. The vice-president, Alice van der Klei, gave her report. She has already noticed that (as usual) HSSFC have put us down for a midweek slot next year, and got this changed to Saturday and Sunday May 25 and 26, 2002. Michiel Horn has agreed to be the local co-ordinator, since he is at York. The topic announced by HSSFC for next year is "Boundaries: Gender, Genre and Geography." It was moved (Dierick/Schryer) to thank Alice for her work in organizing the conference. Carried unanimously.

4. The editor of the Journal and Newsletter, Basil Kingstone, gave his report. Owing to pressure of teaching duties during the past year, publication of the Journal has been delayed, two newsletters have been late and one has had to be shortened. With the editor's retirement things should improve.

The Dean of Arts and Social Sciences at the University of Windsor has cut her annual grant from \$2000 to \$1000 and next year it may cease altogether.

5. The following were elected by unanimous acclamation to form the executive of CAANS:

President: Mary Eggermont ;

Vice-President: Michiel Horn;

Secretary/Treasurer: Herman van Wermeskerken;

Editor: Basil Kingstone;

Members at large (subject to their confirming their willingness to serve): John Michielsen, Richard Unger, Willemina Seywerd.

6. Ton Broos announced that he is the organizer of the next ICNS conerence, to be held in Ann Arbor on June 6 - 8, 2002. Members will note that for once its dates do not coincide with ours.

7. We learned that HSSFC is re-evaluating the conference. Larger member organizations are tending to hold their conferences at other times and places, though this defection has slowed among small societies. Jesse Vorst asked us to e-mail him (vorst2@ms.umanitoba.ca) our impressions, favourable and unfavourable. A questionnaire will be mailed out to us as well.

8. Alice moved a vote of thanks to Frans for his service as president. Carried unanimously.

The meeting adjourned at 3.50 p.m.

Herman van Wermeskerken,
Secretary.

C.A.A.N.S.

Financial Statement, January 1 - December 31, 2000

Credits:

Balance, January 1	\$ 8,982.27
Memberships/Journals	4,525.52
SSHRC Grant	2,995.00
Nederlandse Taalunie Grant	2,000.00
(Anonymous) Donation	344.54
Cancopy	285.38
Interest	15.45
Total	19,148.16

Debits:

Newsletter/Journal	6,560.59
Visit/Lecture Vanacker	1,000.00
Visit/Lecture van Cleef	700.00
Reimbursement Edmonton - van der Kley	500.00
Reimbursement Edmonton - van Driel	494.54
Reimbursement Edmonton - Buize	130.00
A.V. Charges, Edmonton	26.75
Postage/Stationery	65.21
Bank Charges	10.60
Total	9,487.69

Balance 9,660.47

N.B. This statement does not include the funds received, and gratefully acknowledged, from the Dean of Arts Office, University of Windsor, which partly cover the cost of printing and mailing the Newsletter and the Journal.

The grant from the Dean of Arts Office, University of Windsor, and from the SSHRC were obtained due to the tireless efforts of Dr. Basil Kingstone, editor of the Newsletter and Journal. Many thanks, Basil.

THE STICHTING VROUW EN MUZIEK

For all those who would like to know more about our keynote speaker at Laval, Helen Metzelaar, and the institute she works with, I transcribe here a flyer about it:

“The Stichting Vrouw en Muziek/Women and Music Foundation is an organization for composers, musicians, musicologists and all those interested in the role of women in the history of music, past and present. The foundation’s aim is to focus attention on the creativity of women in music. To achieve this Vrouw en Muziek organizes concerts, lectures, projects and exhibitions, publishes a newsletter and provides information through its documentation centre. Vrouw en Muziek also keeps in touch with other music and/or women’s organizations in the Netherlands and abroad.

History

In 1985 the first three-day women’s festival for contemporary music was held in Amsterdam. Not only was the interest shown by audience and press overwhelming, there was also a great demand for further information. Consequently the Werkgroep Vrouw en Muziek was set up at the end of the Festival. A government grant enabled the foundation to open an office and a documentation centre. The work group became a foundation in 1987. In 1991 Vrouw en muziek organized the 7th international congress on women in music “Beyond Biography” in Utrecht. Over the years Vrouw en Muziek has organized highly professional concerts based on various themes, such as Women’s string quartets, Mother and daughter composers, Eastern European composers, Around Germaine Tailleferre, Young Russian and Dutch composers, Women composers from the Far East, Female madrigalists, Three Dutch women in Berlin, and Composers from contemporary England.

Documentation centre

The foundation has built up a library to stimulate research on women and music and for its own use. The growing collection consists of records, compact discs, cassettes, video tapes, scores of both contemporary and historical compositions, books, articles, magazines, unpublished theses etc. All contributions are very welcome.

Publications

1. Information guide Vrouw en Muziek, Amsterdam 1986. R. van Hessen and H. Metzelaar compiled a bibliography on women and music, including a list of 100 Dutch women composers, the genres in which they composed and the libraries containing their music. Price dfl.15, available from the foundation.
2. Congress book “Beyond Biography,” Seventh International Congress on Women in Music, Amsterdam 1991. Includes all concerts and lecture programs, plus information on composers and performers involved. Price Dfl.5,- available from the foundation.
3. H. Metzelaar (editor), Zes vrouwelijke componisten, Zutphen 1991. Only available second hand. An English translation is in preparation. It contains biographies of six Dutch women composers: Gertrude van den Bergh, Catharina van Rennes, Elizabeth Kuyper, Henriette Bosmans, Iet Stants, and Tera de Marez Oyens. Together with this publication a compact disc - still available - was issued with works by these six women, NM classics NM92018. Available in record stores or from the foundation.

Donations

You can support the Stichting Vrouw en Muziek/ Women and Music Foundation and receive our newsletter (only in Dutch at present) by making a payment of at least Dfl35 a year to the foundation’s

Postbank giro account no. 5169836. Please note that you must pay transfer costs and that foreign chdques will not be accepted.

Vrouw en Muziek, Swammerdamstr. 38, 1091 RV Amsterdam, tel. 3120 6947317, fax 3120 6947258, postbank 51 69 836, e-mail vmuziek@XS4all.nl”

To this we should add another publication by Helen Metzelaar: her edition (with E.R. d’Engelbronner) of the travel diary (1790-91) of Nina d’Aubigny, the twenty-year-old daughter of a German embassy councillor who came on a visit to relatives in Amsterdam and, when the rest of the family returned home, stayed on for several months with an aunt on the Keizersgracht. Her diary (originally in French, here translated into Dutch) tells of an active social life among the upper bourgeoisie, in which music played a prominent part. Her observations are insightful; she was puzzled by some aspects of Dutch life, especially the passionate disagreements between the Orangists and the patriots. The edition is published by Uitgeverij Verloren, Postbus 1741, 1200 BS Hilversum, e-mail bestel@verloren.nl

AANS

Last April’s Newsletter arrived too late, alas, for us to pass on information on conferences, summer schools, art exhibitions etc. We note that volume 13 of PAANS is out; it contains selected papers from the ICNS conference at Columbia Univ., and can be ordered from Amy Golahny, Art Dept., Lycoming College, Williamsport, PA 17701, e-mail golahny@lycoming.edu . The next conference will be organized by Ton Broos in Ann Arbor on June 6 - 8, 2002; write to tonbroos@umich.edu

We are offered a review of Carol Fehringer: *A reference grammar of Dutch, with exercises and key*, Cambridge Univ. Press, 1999. Aimed at beginning and intermediate students, it presents grammar in the form of explanations of the problems English-speakers have with Dutch. The book is student-oriented, “useful ... practical and user-friendly.”

There are also announcements of:

- the catalogue of an exhibition at the Philadelphia Museum of Art, *Leaves of Gold: manuscript illuminations from Philadelphia Collections*, ed. James R. Tanis and Jenny A. Thompson, 242p., 185 illustrations of which 143 in colour, US\$55 in hardcover or US\$34.95 in paperback;
- the catalogue of an exhibition at the Metropolitan Museum of Art in New York on “Vermeer and the Delft School,” 640p., 526 illustrations of which 225 in colour, available from the museum store, e-mail customer.service@metmuseum.org
- Manfred Wolf, ed.: *Amsterdam, a traveler’s literary companion*, US\$13.93 from Whereabouts Press in Berkeley, CA, fax 510/527-8780;
- the revised and expanded ed. of the *Afrikaans-English English-Afrikaans Practical Dictionary*, ed. Jan Kromhout, 372p., US\$17.95 paperback, Hippocrene Books, New York, e-mail orders@hippocrenebooks.com
- the 2000 issue of the yearbook *The Low Countries*, from the Stichting Ons Erfdeel; and the series *Studies in Netherlandish Art and Cultural History*, from Waanders Publishers, e-mail info@waanders.nl

NEWS FROM CHAPTERS

CALGARY

Op 12 februari sprak Korrie Korevaart, bestuursmedewerkster en docente Wetenschapsjournalistiek van de Universiteit Leiden, over haar onderzoek: de verschijning van boekrecensies en artikelen over literatuur in kranten in de jaren 1814-1848.

Ter illustratie gaf ze ons een copie van de Leidse Courant van maandag 2 januari 1814. "Wij Willem, bij de gratie gods," en natuurlijk bij de gratie van de redactie van de Leidse Courant, krijgt daarin uitgebreid ruimte om onder andere een "plegtigen Nationale DANK, VAST- EN BEDEDAG af te kondigen (dat was op 13 januari, wat is er met die dag gebeurd?) en een DANK- EN BID UUR op iedere eerste woensdag van de maand (wat is daarmee gebeurd?) en hij had nog meer op zijn lever. Kortom, in die tijd werd de krant gevuld met de overwegingen van Willem I, met berichtgeving van openbare verkopeningen en dit van mensen die iets te vorderen hadden, met instructies voor de Loting voor de Landmilitie en wat al dies meer zij.

Korrie vertelde hoe dat veranderde, hoe het voorzichtige toelaten van anonieme recensies in kranten in feite bijdroeg tot de democratisering/emancipatie van Nederland, zij het dan van het soort dat door de recensent passend voor de lezer werd bevonden. Voorzichtige aanlopen zijn al te vinden in genoemde editie van de Leidse Courant. Een Almanak voor Musen en Gratiën wordt erin aangeprezen als een die "met de schoonste Buitenlandsche" kan wedijveren, en van een Engelsche Spraakkunst zegt men: "in weinig tijd de Engelsche Taal te leeren spreken en schrijven, is, bijzonder in deze dagen, eene wenschelijke zaak...in vier Deelen compleet... bij A. BLUSSE en ZOON voor 44 stuivers te bekomen."

Het waren nog geen recensies, maar ze zaten eraan te komen. Korrie maakte ons goed duidelijk dat wat wij allemaal gewoon vinden, iemands mening in de krant lezen, in de negentiende eeuw nog bevochten moest worden en dat zulks gebeurde door mensen waarvan de namen nog nauwelijks te achterhalen zijn.

Mary Eggermont-Molenaar.

MONTREAL

Wij begonnen dit jaar op 18 januari met een erg interessant onderwerp: "De wetenschap in de Nederlanden gedurende de Renaissance," door Marc Coppens. Veel bekende namen werden op een duidelijke wijze verbonden aan onze school herinneringen. Van 1450 tot 1750 kwamen Erasmus en Mercator, Plantijn en Stevin, Huygens en Boerhave en nog zoveel anderen, weer terug in onze huidige samenleving met de contributies die zij, zo lang geleden, ons hebben gegeven en die wij nu nog als "vanzelfsprekend" accepteren. Bijzonder leerzaam!

Theo Dirix, op zijn gebruikelijke humoristische en duidelijk gefundeerde manier leidde een - met veel van de aanwezigen - gezamenlijke poging om Nederlandse gedichten, welken in Engels of Frans waren vertaald, weer tot hun oorspronkelijke vorm terug te brengen. "Nederlandse poëzie als vertaling" demonstreerde op duidelijke wijze dat de meesten onder ons niet de nodige talenten hadden, alhoewel een enkeling er toch wel dicht bij wist te komen. Gezellig en toch, in zekeren zin, ook wel een openbaring voor ons allen.

"... I wonder
sometimes
what it would be like
to be fully rooted
in one's own culture,
country and language.

As an immigrant child,
I will never know."

Uprooted

Dutch immigrant children in Canada 1947 - 1959

by Anne van Arragon Hutten

304 pages, hardcover

now available from
North Mountain Press
161 Thorpe Road
Kentville, Nova Scotia
B4N 3V7

www.hutten.org/uprooted

*Dutch immigrants
have been successful
in Canada...
but...*

**Read about the human cost
involved in immigration.**

This gripping new book
explores what happens
beneath the surface.

Yes, many of those
who left Holland for Canada after
World War I
have done well financially.

*The question is:
how did they fare emotionally?*

Uprooted
**Dutch immigrant children in
Canada 1947-1959**

joins the growing body of work
that examines the lives of
Dutch immigrants in Canada.

Uprooted

Dutch immigrant children in Canada 1947 - 1959
by Anne van Arragon Hutten

includes well over one hundred
historical photos and documents.

*See the large families -
some of the Dutch brought
sixteen or seventeen children
to Canada with them.*

From a strictly economic standpoint,
what counted was
**how many of them could be
sent to work right away**
to augment the family income.

*...when I finally got a job full time away from the
house I was happy. I had to look after 6 children, 3
went to school, parents workt. I cleaned cookt
washt and I cryed my eyes out. At home I had a
warm bed to my self and a room to my self. Here
they had a one bedroom house. Parents had a bed
in the living room and I shared a room with 6 kids
and 2 in my bed and one still wet the bed. Every
morning every one in the bed was wet. I begged
my Dad if I could come home. He said No! But
after 3 weeks I called my brother if he could pick
me up. I could take it no longer. I never told my
Dad that I just left. I then pickt apples in the fall
and got a full time job on a tobacco farm.*

(excerpt)

"Spreekwoorden en gezegden in het Nederlands," op het programma voor de 25ste Februari, moest helaas geschrappt worden i.v.m. het slechte weer. Geén "Ijsstorm," maar het kwam er dicht bij.

Op 15 maart was alles weer normaal en wat zou meer normaal zijn dan onze Architectuur Professor, Peter Sijpkens, ons in McGill's School of Architecture, te vertellen over "Behuizing in Amsterdam." Daar hij er nog pas geweest was, kregen wij een erg duidelijke vergelijking tussen de ouden grachten-huizen en de moderne "IJ-huizen." Of het bij de laatste voorstellingsvermogen of wel verbeeldingskracht betrof is moeilijk uit te maken doch de oude grachtenhuizen leken toch meer aantrekkelijk, voor mij ten minste. Het was in ieder geval een mooie aanvulling op de lezing van vorig jaar door Ab Oskam, voormalig stadsplanoloog van Amsterdam over de recente ontwikkelingen aldaar.

En dan: "De Vlaamse polyphonie" door Peter Löwensteyn op 19 April. Met de muziek van Obrecht, Ockeghem en Josquin des Prez tot aan Orlando di Lasso en "Of Flanders Free" werden zo'n dertig muzikale begrippen/onderwerpen besproken van twee kanten. Een duidelijke presentatie, niet alleen erg interessant maar ook nog een plezier voor het oor.

Ten besluit op 17 mei, de Vlaamse film "Manneken Pis." Ach, wie kent dat jochie niet? De naam van deze film werd echter bepaald door een gebeurtenis in het leven van een jongetje, welke leidde tot een ongelukkig einde van zijn familie. Toen hij verder door't leven ging scheen het alsof hij eindelijk geluk zou vinden. Helaas de film, alhoewel zeer humoristisch in het midden, eindigde ook weer op een verdrietig noot.

Als gebruikelijk sloot dit verenigingsjaar met de Algemene Ledenvergadering op 14 Juni. Daar Marie-Jeanne de Vos deze winter niet aanwezig kan zijn, stelde zij zich niet verkiesbaar en werd Peter Löwensteyn gekozen tot voorzitter voor het komende jaar. Alle andere bestuursleden werden herkozen. Met een luid applaus gaven de aanwezigen uiting aan hun erkentelijkheid voor het heel goede werk van Marie-Jeanne voor CAANS Montreal over de afgelopen jaren!

Gedurende dit jaar herdachten wij weer twee goede leden die al enige tijd met hun leeftijd problemen hadden: Willem Reinards, een oud-voorzitter, en Ada Schipper. Wij missen beider aanwezigheid en deelname. En wij sluiten weer met onze wensen voor allen voor een goede en gezonde vakantie! Tot September - wij beginnen op de 20ste.

Jan Beckman.

VANCOUVER

Op de januari bijeenkomst besprak Monique Dull, PhD., de verscheidene aspecten van de naoorlogse Zuivering en de positie van de kinderen van N.S.B.'ers in de Nederlandse maatschappij. Ze stelde de vraag waarom het thema van "collaboratie" zolang doorleeft in Nederland en ging in op het toneel waarop dit "passiespel" (met als hoofdrolspelers Nederland als Pilatus, de Duitsers als de Romeinen en de NSB als Judas), zich afspeelt. Ze legde uit dat de NSB-partij al lang voor de oorlog bestond, een groot lidmaatschap genoot en zich spiegelde aan de Italiaanse fascistten, maar onder leiding van Mussert scherp naar rechts keerde en het Nazi-voorbeeld begon te volgen. Zoals wel vaker voorkomt in Nederland, was een partij een gemeenschap waar men, zelfs toen dat gebeurde, niet graag uitstapte: 2½ à 3 procent van de bevolking was ermee gemoeid, ongeveer hetzelfde aantal als gold voor het actieve verzet. Het merendeel

van de maatschappij was passief.

Dit laatste begrip werd onder de loupe gehouden: Passief was in feite noch goed noch fout, maar goed werd het equivalent van "niet fout," terwijl passiviteit net zo negatief kon zijn als actieve collaboratie. Lid zijn van de NSB partij was al genoeg om fout gevonden te worden, waarbij het daadwerkelijke niveau van slechte, zelfs criminele, activiteiten van zo'n lid er minder toe deed. "Fout" was een soort van ideologische ziekte die door de ouders werd overgebracht op de kinderen. In het kader van het opnieuw beginnen na de oorlog, onder leiding van Koningin Wilhelmina, had men een bijna religieuze behoefte om het land te verbeteren en te zuiveren van vreemde smetten, wat voornamelijk voor een ongedifferentieerde discriminatie zorgde.

Tot op heden kan men in Nederland op het knopje "oorlog" drukken en het ontploft nog altijd. Mede dank zij het feit, dat Monique lang na de oorlog in Canada geboren is, slechts korte tijd in Nederland heeft doorgebracht en min of meer bij toeval (gedurende de Canadese veteranen intocht in 1995 in Nederland) een objectieve, wetenschappelijke belangstelling ontwikkeld heeft, was zij in een uitstekende positie om ons een genuanceerd beeld te kunnen bieden van dit emotionele onderwerp, waar wij dankbaar voor zijn. Mocht u belangstelling hebben om Monique's CBC programma "Ideas" over dit onderwerp te bestellen, of om de CBC te verzoeken het nogmaals uit te zenden, wilt u dan mij even bellen voor de details.

*

Op 15 februari, na de jaarvergadering, sprak Korrie Korevaart over de situatie van de dagblad/boekenkritiek in de 19de eeuw. Hiervoor volgde ze een nieuwe studierichting, die zich met de context van literatuur bezighoudt. Als pershistoricus ging ze eerst na, wie er destijds kranten las, hoe groot de oplage van de dagbladen en hoe duur een krant was, wat haar tot de logische conclusie bracht, dat klandizie plaatsvond onder een voornamelijk elitaire burgerij.

In die tijd was schrijven voor de krant niet prestigieus, en artikelen werden vaak anoniem gepubliceerd. Pas na 1850 begon dit te veranderen, toen mede dankzij de industriële revolutie de wereld wijder openging en de inhoud van kranten meer en meer gemotiveerd werd door commercie en amusement. De actualiteit was belangrijk voor een boek om beschreven te worden in de krant, maar ook het zoeken van een nationale identiteit, een Nederlandse literatuur, b.v. tegenover die van de Fransen, werd een onderliggende stroming in de keus van te bespreken boeken.

Regionale kranten prefereerden boeken met een plaatselijk karakter. Critici prefereerden een ethische en moralistisch-maatschappelijke benadering en vermeden over het algemeen puur literaire discussies over taal en vorm. Ze gaven daarbij zelf toe, dat échte recensenten in literaire tijdschriften schrijven, en niet inde krant.

Met veel dank aan Korrie Korevaart voor een enthousiaste voordracht.

*

Op 8 maart gaf Ingeborg van Driel voor ons weer een enorm leuke lezing. Deze keer had het onderwerp te maken met de "inwendige" mens, namelijk hoe eten en voedsel in het Nederlandse taalgebruik weerspiegeld worden... Smakelijk eten!

We werden vergast op de vele zegswijzen die te maken hebben met eten en voedsel, met hun bereiding, met de vier smaken (zoet, zout, zuur en bitter) en met de resultaten van al dit bakken en koken.

Bij het analyseren van deze uitdrukkingen viel het de spreekster op dat er bepaalde verschillen met andere talen te bespeuren vallen. Uiteraard heeft ze niet alle wereldtalen bestudeerd, maar, in vergelijking met de Europese talen van vergelijkbare culturen, vertoont het Nederlands een aantal opmerkelijke trekken.

Veel van onze uitdrukkingen hebben te maken met brood en zuivelproducten. Dit is goed te begrijpen gezien het karakter van de Nederlandse "keuken." Een ander kenmerk is dat de meeste uitdrukkingen vrij negatief blijken te zijn en vaak met geld te maken hebben of belerend zijn. Zoals "in de puree zitten," "kaas van het brood laten eten," "een dikke boterham verdienen," "brood uit de mond sparen," "boter bij de vis."

Onze Calvinistische inslag lijkt niet toe te staan om in het openbaar te laten blijken dat van eten ook wel eens genoten kan worden. Er zijn bijna geen uitdrukkingen over de positieve kanten van eten. Zelfs in een land waar enorm veel taartjes en zoetigheid gegeten wordt praten we over "koekenbakkers," "ouwe taart," "iemand's koek boteren," of "zoete broodjes bakken."

Zoals we allen hoopten eindigde de spreekster weer met een bijzonder goed samengesteld en humoristisch verhaal, met name de voorbereidingen voor een etentje met mogelijke gastenlijst, die geheel "doorspekt" was met etensuitdrukkingen. Dat was dus een hele kluit, maar goede wijn behoeft geen krans en zoals we verwachtten was de lezing weer het neusje van de zalm. We danken Ingeborg weer heel hartelijk en hopen haar weer heel gauw terug te zien!

*

Op 12 april gaf Els de Temmerman voor onze groep een beknopt, maar volledig overzicht van de huidige situatie op het Afrikaanse continent. Een alarmerend en tragisch relaas over een deel van de wereld wat door het Westen, ondanks de haast naar globalisatie en vrijhandel, over het algemeen genegeerd wordt.

Eerst illustreerde ze de historische context van kolonisatie. Grenzen van de verschillende landen werden vastgesteld die niets te maken hadden met de plaatselijke identiteit, en Europese regeringsvormen werden geïntroduceerd ten koste van het traditionele consensus model. Het raakvlak tussen inheemse en Europese manieren van doen faciliteerde allerlei wantoestanden die tot op heden de vooruitgang ten zeerste dwarsliggen. De plaatselijke leiders accumuleren hierbij onzinnige rijkdommen, maar het overgrootste deel van de bevolking blijft er het meest gebukt onder te gaan: een op de drie Afrikanen lijdt honger.

Een overzicht volgde van wijdverspreide stereotypen jegens Afrika, een continent met een zeer gevarieerde geografie en economie met kolonisatie, slavenhandel en armoede als enige overeenkomende karakteristieken. De slavenhandel verwijderde 10 miljoen mensen van het continent en was daarbij de grootste volksverhuizing die ooit in de wereld heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd voerden de Europese landen Afrika's grondstoffen af voor de industriële revolutie.

Ook onder de huidige condities waaronder globalisatie plaatsvindt, i.e. bij afwezigheid van gedragscodes voor multinationals, bevinden Afrikaanse landen zich in een nadelige situatie: landbouw producten zijn onderhevig aan beschermde markten, Europa "dump" zijn producten regelmatig onder de plaatselijke productieve prijs, in het geval van privatisering worden concerns vnl. door buitenlandse bedrijven gekocht (een nieuwe vorm van economische kolonisatie), patenten op medicijnen en gewassen garanderen dat arme Afrikaanse landen buitengesloten worden.

Ondanks deze schijnbaar uitzichtloze situatie, zijn kleine tekenen van vooruitgang hier en daar merkbaar. Meer democratische verkiezingen vinden plaats, in sommige landen voeren rechters en journalisten hun werk uit met meer onafhankelijkheid, er wordt gestreefd om bankrekeningen van afgezette leiders in beslag te nemen en corruptie tegen te gaan.

Westerse landen beginnen zich ook te realiseren, dat het financieren van vrouwenorganisaties middenin de gemeenschap meer directe vruchten afwerpt dan grootscheepse ontwikkelingshulp aan regeringen. Hoe meer vrouwen economisch zelfstandig worden, hoe beter vrouwen zich zullen kunnen emanciperen en aan het juk van polygamie/AIDS kunnen ontsnappen. Hoe sneller het geboortetal achteruit zal gaan, hoe meer geld ter beschikking komt om meer kinderen naar school te kunnen sturen. Dit zou kunnen leiden tot een begin van afbreking van Afrika's drie voornaamste negatieve vicieuze cirkels: armoede, macht van het traditionele clan-systeem, en macht van staatshoofden van elkaar bestrijdende naties mit arbitrair vastgelegde grenzen.

*

Op 17 mei verwelkomden we onze Consul-Generaal de Heer ArtJan Verdegaal en de Consul Mevrouw Marjan Schippers.

AartJan Verdegaal schetste eerst de prioriteiten van de Nederlandse buitenlandse politiek die de buitendlandse posten informeren. Het territorium van het consulaat-generaal in Vancouver is niet alleen British Columbia, maar bestrijkt ook Alberta, de Yukon en Saskatchewan. En dit alles met een totale staf van maar 6 personen!

Daarna verdeelde hij de werkzaamheden van het consulaat-generaal in twee hoofd categorieën, nl. consulaire en economische activiteiten. De eerste omvatten de nieuwe elektronische verwerking van paspoorten, visa's, gedetineerden begeleiding, noodhulp, de legalisering van juridische documenten, uitkeringen voor oorlogsgetroffenen, maar ook "public diplomacies," wat o.a. schoolbezoeken inhoudt om informatie te verstrekken over Nederland en de leerzame aspecten van het Nederlandse beleid. De tweede categorie omvat hulp aan voornamelijk het midden- en kleinbedrijf voor import en export, met nadruk op bio-technology, informatie- en communicatie-technology, milieu techniek, jachtenbouw, de film- en de agrifoodindustrie, paardensport en tourisme. Bovendien is de internationale uitdraging van de Nederlandse cultuur belangrijk, met de nadruk op moderne dans en jazz. Marjan Schippers gaf een goed beeld van de enorme variatie inde dagelijkse aanvragen voor het oplossen van problemen aan het consulaat, b.v. de nieuwe wet op nederlanderschap, en beantwoordde talloze vragen van onze leden. De website: www.Netherlands-consulate.org

Mariken van Nimwegen

SEPTENTRION

Le n° 3 de 2000 porte à la couverture une peinture de Pieter Codde: "Un jeune étudiant à son bureau, ou La Mélancolie." Autre pointe d'humour: il n'est pas question de cet artiste dans le numéro. Le premier peintre discuté est Rogier van der Weyden, dont ne sait pas grand'chose, pas même s'il était flamand ou français - mais peu important ces détails biographiques, on admire ses oeuvres. Le peintre contemporain Robert Zandvliet ne met pas en avant sa personnalité, non plus: il vous fait voir l'espace, en présentant des objets quotidiens sous forme stylisée.

La littérature est bien représentée dans ce numéro, et d'abord par P.C.Hoof. Cet auteur de l'Âge d'Or avait de forts liens avec la France, écrivait très bien en français, et tenait son stoïcisme de Montaigne. On nous offre aussi un choix de poètes contemporains, tous à tendance plutôt philosophique, et des poèmes sur de petits coins de Bruxelles vus par le poète octogénaire Hubert van Herreweghe. On nous parle également de Renate Dorrestein, auteure féministe souvent même qualifiée de misandre. Mais les femmes, dans ses romans à intrigues bizarres, commettent des actes presque aussi abominables que les hommes. Un thème majeur est celui de la culpabilité et de l'expiation.

La troupe théâtrale Needcompany de Jan Lauwers est connu pour les procédés qu'il utilise pour remettre en question notre "certitude" que ce que nous voyons sur la scène est la réalité, en somme pour nous rappeler que le théâtre est artificiel. De même, nous croyons vivre dans une société régie par la raison et le sentiment, et Lauwers nous rappelle que sous la surface on retrouve vite le sexe, la violence et la mort - mais il nous présente ces faits de manière stylisée, comme maquillés de beauté.

Et pour finir, le ministre fédéral belge explique les politiques de son gouvernement visant à assurer l'État social: encourager les gens à travailler jusqu'à un âge plus avancé, libérer des crédits pour payer les retraites en diminuant la dette nationale, mieux gérer l'utilisation des services médicaux (surtout la prescription des médicaments), et faire évoluer le système des avantages sociaux, conçu à l'origine pour une société où un seul membre de la famille travaillait et le chômage était passager. Le gouvernement vise à créer des emplois pour les moins qualifiés et à partager le travail entre davantage de travailleurs, p.ex. en raccourcissant la semaine de travail.

*

Le n° 4 a un thème unifiant: la culture sociale. Cet aspect de notre vie nous vient du passé et invite donc à la nostalgie - et comme l'article de tête le proclame, "la vraie nostalgie, ce n'est que dans les gares." On nous parle en effet de gares autrefois magnifiques mais aujourd'hui enlaidies (Anvers Central est en train d'être restaurée) ou disparues, comme Gand Sud, laissant tout un quartier sans objet. Nous lisons ensuite quelques poèmes flamands sur les trains et une page où Victor Hugo décrit un voyage émoustillant entre Anvers et Bruxelles. Non moins nostalgique est l'évocation par Stefan Hertmans de son quartier gantois, le Patershol, et de la maison voisine de la sienne qui datait du XVIe siècle mais qui, un soir, s'est effondrée.

Du nouveau, oui, bien sûr, il y en a ici. Par exemple, l'architecture de "Mecanoo." Mais cette officine néerlandaise cherche toujours à embellir le site de ses créations, en utilisant tous les matériaux possibles et une variété de couleurs chaudes, et y évoque le passé. Ainsi au Musée en plein air à Arnhem, un oeuf en cuivre (contenant le spectacle Hollandrama) rappelle les galets et les roches (l'histoire géologique) tout en se détachant sur un mur très long en maçonnerie avec toutes les sortes de briques, appareils et joints possibles, évoquant ainsi à la fois le mouvement moderniste et toute l'histoire de la construction aux Pays-Bas. De même, le nouveau pont routier à Zaltbommel évoque l'ancien par ses lignes simples et son harmonie avec ce bel endroit: il a, dit le poète Martin Reints, "une sorte de modernité agréablement désuète." On nous donne aussi trois poèmes inspirés par (l'ancien) Nouveau Pont: le fameux "De moeder de vrouw" de Nijhoff, et deux autres (de Rutger Kopland et d'Ad Zuiderent) qui lui font écho.

Ce pont traverse le Waal pour relier le nord au sud, il peut donc nous servir de transition pour parler de deux articles qui comparent la Flandre et les Pays-Bas. Premièrement, quant à l'aménagement des deux territoires. Pareils géographiquement, les deux habitats font cependant contraste: la monotone propreté néerlandaise et "la laideur multiforme de la Flandre." (L'auteur est de Nimègue). Et deuxièmement, dans

le cas du père Noël. Aux Pays-Bas, les adultes prennent part à la fête de Saint Nicolas, sans doute parce qu'ils ont dû préserver cette fête d'un saint (donc catholique) envers et contre les églises protestantes; d'où ce rite des cadeaux et emballages de forme originale, les vers qui commentent la personnalité du récipiendaire, etc. En Flandre, par contre, la fête est toujours pour les enfants, et on insiste tant sur l'aspect générosité que dans certaines régions, on a confondu saint Nicolas avec ce saint Martin qui aurait coupé son manteau en deux pour en réchauffer un mendiant.

*

Le numéro 1 de 2001 est un numéro vraiment spécial: deux fois plus long que d'habitude, il est consacré à l'Escaut. Les rédacteurs ont réuni, come ils disent, "un fleuve de mots" sur cette artère de la Flandre, tirée de divers auteurs depuis Chateaubriand jusqu'à aujourd'hui. Des articles touffus nous informent sur la géographie du fleuve, son importance dans l'histoire, et son rôle dans l'essor des grandes villes nées sur ses rives: Valenciennes, Tournai, Gand, Anvers, Flessingue. Une lecture très agréable et intéressante.

*

Plus haut, en parlant du dernier numéro de 2000, j'ai oublié de mentionner Jacob Israëls, qui a peint les dames de la bonne société vers 1900. Il est peut-être le contraire de Liza May Post, dont le tableau reproduit en couverture du n° 2 de 2001 nous fait voir et sentir l'émotion de la jeune fille qui hésite à devenir adulte, qui se défend dans un endroit inconnu, donc effrayant, en se figeant. On dirait que "ces images avaient de tout temps habité les profondeurs de votre subconscient." Israëls n'était d'ailleurs pas plus proche de son contemporain Frits van den Berghe, classé expressionniste parce qu'il avait débuté dans la colonie artistique de Sint-Maartens-Latem, mais en fait tirailé entre des tendances différentes. De ses tableaux, magnifiques ou exécrables, se dégage un message constant: l'homme ne sait pas se détacher de lui-même en s'ouvrant à la femme qui l'attend. Ce message est incorporé en des toiles mi-réalistes mi-abstraites, et ce fait nous suggère un parallèle avec la musique de Jan Boerman. Celle-ci ne comporte pas de message, mais bien une combinaison de musique et de bruits. Boerman crée de la musique électronique qui vous envoûte, des cathédrales de son puissants à la Brückner.

En plus, ce numéro nous offre énormément de poésie. Jozef Deleu a choisi des poèmes en néerlandais publiés récemment, dans une section intitulée "Le dernier cru" qui, nous l'espérons, paraîtra régulièrement. Un article nous présente Stefaan van den Breemt, qui écrit sur l'amour, son enfance, ses voyages, des peintres, et surtout sur son rapport avec le langage - qui est, dit-il, son pays. Un autre article nous présente Gerrit Krol, lauréat du prix P.C. Hooft 2001, l'honneur le plus prestigieux qu'un auteur néerlandais puisse recevoir. Il a publié une quarantaine de livres: romans, nouvelles, essais, parfois des poèmes. Il est mathématicien de par sa formation et programmeur-informaticien de son métier, d'où les frappantes... formules qu'il trouve pour exprimer le rapport entre la pensée rationnelle et le mystère de l'amour et de l'art. Formules qui mènent aussi au paradoxe, à la contradiction, et c'est là que perce son humour.

FLANDERS

We can perhaps open no. 49 (March/April 2001) at the article on ancient music (from the Middle Ages till the 18th century) and the remarkable number of Flemish musicians who lead ensembles devoted to performing it in the style of its period: the Kuijken brothers, Philippe Herreweghe, René Jacobs, Paul van Nevel, and many up and coming people. Equally old is the castle (the correct term is commandery) of

Alden Biesen in Limburg, the property of the Teutonic Knights from 1220 till the French Revolution, then in private hands till 1971 when it burned down and the Flemish government restored it. Today it is used for music and opera, European ministers' meetings, and high school-level courses in comparative economic, social and political European institutions. A secretariat also arranges international contacts between schools and gives seminars about this for teachers.

And so we return to the modern world. We read about Sioen Industries, which produces coated textiles and specialised clothing: agricultural, industrial, flame retardant, and for sports and leisure. - A spinoff from the University of Louvain called LMS does computer-aided engineering on controlling sound and vibration. Not just minimising them: a sports car should roar satisfyingly when it accelerates, and the doors should shut with a solid thunk. - Thanks to computers also, the government offers websites with all sorts of information about Flanders, while its citizens can go to the corner Job Store and see what jobs there are (if they need one) or what people are available to fill one (if you are an employer). The centres also arrange for training. The government wishes to create service jobs for the unskilled, the long-term unemployed and the handicapped. And finally (another case, like music, where the old becomes new again), Flanders is developing less industrial power sources, in order to counter both greenhouse gas emissions and a dangerous dependence on imported oil: solar power, wind power, small hydroelectric plants in locks and weirs, and (as a first step) 100kwh of power free to low-consumption customers!

HOLLAND HORIZON

To begin at the end of the June 2001 issue, there remain some of the medieval castles (usually remodelled since) of powerful local lords, especially in Overijssel. The present owners pay for the upkeep by inviting tourists to visit their woods and gardens. Another article describes how important the tourist industry is in the Netherlands, and how it is evolving (theme parks as a destination in themselves, information and reservations on the Internet). The magazine industry is also evolving, becoming international; Dutch publishers are responsible for the Russian editions of *Cosmopolitan* and *Playboy*. This fact, to my mind, makes an odd neighbour to an interview with Rick van der Ploeg, Minister for Education, Culture and Science, although he too talks about Dutch culture's receptiveness to international influences and the worldwide influence it exercises in its turn. The same in- and outflow of ideas characterizes something quite different, namely tunnel building. The Dutch have only quite recently tried boring tunnels in their soft soil (before that they lowered them into place in sections from the surface), but now they have improved on the methods of their German and Japanese teachers with a continuous-bore continuous-pour method, being used to drill a tunnel 200 feet underground, from Terneuzen under the Western Scheldt.

**CANADIAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT
OF NETHERLANDIC STUDIES
(CAANS)
2001 SUBSCRIPTION FORM**

Members of CAANS pay for two things at once: ten dollars for the **Canadian Journal of Netherlandic Studies** and fifteen dollars for their membership fee, which includes the **Newsletter** and which is a charitable donation; total twenty-five dollars. Seniors pay ten dollars for membership and ten dollars for the **Journal**; total twenty dollars. Students pay five dollars for membership and ten for the **Journal**, for a total of fifteen dollars.

Local chapters may assess an additional fee. If you are joining a local chapter, you can mail this form with your cheque or money order to that chapter along with their local fee, or pay them separately. Chapters and contacts are listed on page 2 under "Officers". If you are not joining a local chapter, please mail your cheque or money order to Dr. Gerrit Gerrits, Treasurer, CAANS, Dept. of History, Acadia University, Wolfville, NS B0P 1X0.

Name: _____

Mailing Address: _____

Telephone: _____ (home)
_____ (work)

Fax: _____

E-mail: _____

- This is a membership renewal for 2001
- This is a new membership

**ASSOCIATION CANADIENNE POUR L'AVANCEMENT
DES ÉTUDES NÉERLANDAISES
(ACAEN)
BULLETIN D'ADHÉSION 2001**

Les membres de l'ACAEN peuvent payer deux choses à la fois: dix dollars pour s'abonner à la **Revue canadienne d'études néerlandaises**, et quinze dollars comme cotisation, qui inclut le **Bulletin** et qui compte comme donation charitable; soit vingt-cinq dollars au total. Les personnes du troisième âge paient dix dollars pour la cotisation et dix dollars pour la **Revue**, donc vingt dollars au total. Les étudiants paient cinq dollars pour la cotisation et dix dollars pour la **Revue**, donc quinze dollars au total.

Pour ce qui est des sections locales, la liste des personnes à contacter se trouve à la page 2 sous la rubrique "Membres du Bureau". Si vous devenez membre d'une section locale également, vous pouvez lui envoyer les deux cotisations à la fois, ou bien payer séparément. Sinon, vous enverrez un chèque ou mandat au docteur Gerrit Gerrits, Trésorier de l'ACAEN, Dept. of History, Acadia University, Wolfville, NS B0P 1X0.

Nom: _____

Adresse pour correspondance: _____

Téléphone: _____ (domicile)

_____ (travail)

Télécopieur: _____

Courrier électronique: _____

Je désire renouveler mon adhésion pour 2001.

Je désire devenir membre.